

สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาคำนิยมทางศาสนาด้านต่าง ๆ ได้แก่คำนิยมต่อคำสอนทางพุทธศาสนาและคริสต์ศาสนา ตลอดจนความเชื่อต่างๆ ทางศาสนาเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ ตลอดจนสัมพันธ์ระหว่างคนกับผี หมกผี และผู่อบรมสั่งสอนทางศาสนา, ตลอดจนสัมพันธ์ระหว่างคนกับวัตถุทางศาสนา และความสัมพันธ์ระหว่างคนกับศาสนาโดยทั่วไป นอกจากนี้ยังศึกษาระยะทางทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อบุคคลต่าง ๆ ได้แก่หมกผี พระสงฆ์ บาทหลวง นักรักบี้ หรือเชียร์ลีดเดอร์ และยายผู้ใจบุญ

กลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ น่าน และตาก จำนวนทั้งสิ้น 178 คน โดยมีเผ่าแม้ว 111 คน เย้า 22 คน ลีซอ 19 คน กะเหรี่ยง 18 คน และเผ่าอื่น ๆ (จีนฮ่อ, กีน, ลีเกอ, มูเซอร์, เงี้ยว) รวม 8 คน

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 60 ข้อ และแบบระยะทางทางสังคม 5 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองจากการค้นคว้าจากหนังสือที่เกี่ยวข้องกับชาวเขาและจากสิ่งที่มีผู้วิจัยต้องการจะศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาความถี่ในการตอบสนองของแบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่าแต่ละข้อ เพื่อหาร้อยละในการเปรียบเทียบร้อยละของนักเรียนชาวเขาแต่ละเผ่า
2. ตรวจสอบให้คะแนนโดยใช่ค่าของมาตราประเมินค่าเพื่อหาค่าเฉลี่ยของคำนิยมทางศาสนาในด้านต่าง ๆ ว่าแตกต่างกันมากน้อยเพียงไร
3. แบบสอบถามแบบระยะทางทางสังคมให้ค่าของคะแนนเช่นเดียวกับการให้ค่าคะแนนของแบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่า แล้วนำคะแนนทั้งหมดมาวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถาม (Analysis of Variance) แล้วทดสอบด้วยวิธีของ นิวแมน-คูสต์ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในการตอบสนองของกลุ่มตัวอย่างแต่ละเผ่าที่มีต่อแบบสอบถามแต่ละข้อ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. ร้อยละของจำนวนนักเรียนแต่ละเข้ามีการตอบสนองต่อแบบสอบถามที่แสดงให้ เห็นว่ามีค่านิยมสูงต่อค่านิยมทางศาสนาทั้ง 5 ประเภทนอกจากเรื่องที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมของจำนวนนักเรียนในการตอบสนองแบบสอบถามแสดงให้ เห็นว่ามีค่านิยมต่ำ และก็มีบางข้อของแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างบางเข้ามีค่านิยมแตกต่างไปจากเข้าอื่น ๆ
2. ค่าเฉลี่ยในการตอบแบบสอบถามของค่านิยมทางศาสนามากต่าง ๆ 5 ประเภท มีดังนี้ ค่านิยมต่อคำสอนทางพุทธศาสนาและคริสต์ศาสนา 2.10 ตลอดจนเชื่อต่าง ๆ ทางศาสนาเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ 2.70 ตลอดจนสัมพันธ์ระหว่างคนกับผี และบูชารวมสิ่งสอนทางศาสนา 3.03 ตลอดจนสัมพันธ์ระหว่างคนกับวัตถุทางศาสนา 2.31 ตลอดจนสัมพันธ์ระหว่างคนกับศาสนาโดยทั่ว ๆ ไป 2.01
3. การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนในการตอบสนองต่อแบบสอบถามแบบระยะทางทางสังคมแต่ละข้อของกลุ่มตัวอย่างแต่ละเข้า แสดงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และเมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ของค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามแต่ละข้อโดยวิธีของ นิวแมน คูลดส์ แล้วปรากฏว่า
  - 3.1 เข้าแมวตอบสนองต่อแบบสอบถามข้อ 1 แตกต่างจากข้อ 2, 3, 4, และ 5 อย่างมีนัยสำคัญ และการตอบสนองต่อแบบสอบถามข้อ 3, 4, 5 ไม่แตกต่างกันและข้อ 2, 4 ก็ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
  - 3.2 เข้าเข้า ดิซอ และเถรียงตอบสนองต่อแบบสอบถามข้อ 1 แตกต่างจากข้อ 2, 3, 4, 5 อย่างมีนัยสำคัญ ส่วนการตอบสนองต่อแบบสอบถามข้อ 2, 3, 4 และ 5 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
  - 3.3 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดตอบสนองต่อแบบสอบถามข้อ 1 แตกต่างจากข้อ 2, 3, 4 และ 5 อย่างมีนัยสำคัญ ส่วนการตอบสนองต่อข้อ 5 ไม่แตกต่างจากข้อ 3 และ ข้อ 2 ไม่แตกต่างจากข้อ 4 ในขณะที่เกี่ยวกับการตอบสนองต่อข้อ 2 ก็แตกต่างจากข้อ 5 และข้อ 3 ข้อ 4 ก็แตกต่างจากข้อ 5 และข้อ 3 ควยอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3.4 ระยะทางทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่มีต่อหมอนี่ไกลที่สุด
รอง ๆ ลงไปได้แก่พระสงฆ์ แม่ชีหรือซิสเตอร์ บาทหลวง และที่ไกลที่สุดคือยายผู้ใจบุญ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ในการที่จะศึกษาด้านนิยมทางศาสนาของนักเรียนชาวเขา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงและเที่ยงตรง ควรจะได้มีเวลาศึกษา สันทนาการกับนักเรียนชาวเขาทั่ว ๆ ไปให้มากกว่าที่ผู้วิจัยได้ทำไปแล้ว เพราะผลของการวิจัยที่ได้ครั้งนี้เป็นเพียงผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการศึกษาจากหนังสือที่มีผู้ศึกษาและเขียนไว้นานแล้ว อาจจะมีบางสิ่งบางอย่างที่ยังคงเดิมหรือเปลี่ยนแปลงไปบ้าง หรืออาจจะมีบางสิ่งบางอย่างที่คำถามในแบบสอบถามไม่สามารถครอบคลุมไปได้หมด

2. จากผลของการหาค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาแล้วนั้นไม่สามารถบอกอะไรได้มากนอกจากผลของค่าเฉลี่ยเท่านั้น เพราะแบบสอบถามเป็นคนละข้อและวัดสิ่งที่ต้องการทราบคนละอย่าง ฉะนั้นถ้ามีผู้สนใจจะศึกษาค่านิยมทางศาสนาในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ต่อไปอาจนำแบบสอบถามเหล่านี้ไปดัดแปลงเป็นแบบระยะทางทางสังคมซึ่งวัดอย่างเดียวกัน แต่ขอคำถามคนละอย่างเท่านั้น ผลที่ได้จะสามารถนำมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อเปรียบเทียบได้

3. เป็นที่น่าศึกษาว่าชาวเขาทั่ว ๆ ไปที่ไม่ได้เป็นนักเรียนยังคงมีการนับถือผีหมอนี่อยู่หรือไม่ เพราะผลจากการวิจัยนี้ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชาวเขามีค่านิยมต่ำในเรื่องที่เกี่ยวกับผี หมอนี่ ซึ่งอาจศึกษาได้ควยวิธีการหาระยะทางทางสังคม (Social Distance) โดยใช้วิธีการของโบฮาร์ตส์